

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.
Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknél, körjegyzőknél, tanítóknál 8 kor.
 Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
dr. Franciscy Lajos.
 Társzerkesztő:
dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.
Hirdetések árai: Egy háromhasábos petisors ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.
 Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fill.

A fiatalság mentsvára.

Széles ez országban ismeretes az a mondás, hogy »Pest feketére fest«. Talán akadnak, a kik ezt hallva, kicsinylő mosolyra torzulnak, akadnak talán olyanok is, a kik elavult ósdi felfogásnak minősítik ezt a komor három szót. Ez azonban mitsém változtat azon a tényen, hogy a legtöbb anya szorongva gondol arra az időre, a mikor az egyetemre megérett fiát a fővárosba kell küldenie, a legtöbb apa lelkét az anyagi gondoknál sokkal nyomasztóbb érzések szállják meg, a mikor szőnyegre kerül fiának Budapesten való iskoláztatása.

Hány családnak a szive reszket arra a gondolatra, hogy reménységét, az anynyi gonddal, szeretettel, pénzáldozattal, önfeláldozással nevelt gyermeket a fővárosba, a magyar Babylonnak nevezett Budapestre kell küldenie.

Nem is olyan rossz ez a város. És a ki derék és jó akar maradni, az meg is marad ilyennek még Budapesten is. Elvégre tökéletesen igaz, hogy elromlani mindenütt lehet, sehol sem kell.

De a ki csak felületes figyelemmel is kíséri a fővárosi lapok napi híreit, az tudja, mi mindentől féltheti ott egy szülő a gyermekét és a ki csak egyetlen egy vidéki

anyának szorongó, aggódo lélekkel irt levelét elolvassa, az megérti, a mit beszélünk.

Nem is éppen csak a fővárosról akarunk szólni, hanem a modern életről is. Ennek rohanó mulása, ezernyi ezer küzdelme, kicsinyes érdekei elsűrűkítik az ifjú színes lelkét, eltörpítik szárnyaló nemes ambícióját. A létért vagy az érvényesülésért vívott fáradalmas harc kimeríti az embert. A szürke és fáradt lélek elveszti akaraterejét, kevésbé áll ellen a csábításoknak s a gyengéd, családi örömtől, élvezetektől megfosztva, a nagy, kimerítő munka után túlzott, erős élvezetekbe merül.

Eldurvul a modern ember lelki világa és erkölcsi érzékének finom árnyalatai sivar homokszint öltének.

Mint a természetnek és az emberi szeretetnek kedves remeke távozott az ifjú a szülői otthonból, ünnepi köntösben, s visszatér, mint egy testileg, lelkileg kifárasztott bérszolga, a kinek a hétköznapi nem nyújtott pihenést, a vasárnap nem hozott örömet. Egész kedélyelete oly szürke, mint a nagyváros trachit kövezete, vagy mint a bérpaloták kötömege, melyek testétől lelkétől elfogták az eget.

Ezen nem is lehet csodálkozni. Az egyedül álló ifjunak alig van alkalma kissé felüdülni, alig van módja nemesebb érzésü

társaságba jutni — egyformán szintelenek az ő napjai.

Ezért kell, hogy minden szülő, de sőt minden komoly élettörekvésű ember, a ki szíven viseli ifjúságunk jövőjét, vágyó óhajtással várjon és örömmel fogadjon minden oly intézményt, mely a nemzet reményét, ifjúságát van hivatva támogatni, a jó erkölcsök ösvényén megtartani és vezetni. Társadalmi életünk fejlődését és világravalóságát mi sem mutatja jobban, mint az, hogy magának a társadalomnak kebelében fejlődnek ki leginkább azok az intézmények, melyek az ifjúság erkölcsi védelmének és nevelésének nemes célját kultiválják.

Ezek közül valóban nem tudnánk egyet sem említeni, mely nagyobb hatást gyakorolt volna ifjúságunk lelkületére, a jóban való megszilárdítására, mint a *kongregációk*. Egy-egy ülésnek a napja az egyetemi kongregációban, valóságos ünnepnap, mely a számos hétköznapi közül családi melegével kiemelkedik, melyen máskor sohasem hallott eszmékről társaloghat az ifjú, másutt seholsem tapasztalt szeretettel találkozik és a melyről fenkölt érzésekkel, magát jobbnak, nemesebbnek tudva távozhatik el.

Nagy tévedés azt hinni, hogy az ifjúság megsegítésének tengelye csak az anya-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRGAJA.

A montecarlói játék.

— Irta: Bartha Miklós. —

(Mutatvány Bartha Miklós összegyűjtött munkáinak II. kötetéből. — Budapest, Benkő Gyula es. és kir. udvari könyvkereskedésének bizománya.)

Délfele népesedni kezd a Casinó oszlopcsarnoka.

Itt-ott rövid társalgás a tegnapi csalódásairól, vagy a mána esélyeiről. De ez ritkaság. Háborúban nem szokás csevegni.

A közönség túlnyomó része hallgatag, zárkózott és számítással van elfoglalva. Szamba veszi, hogy mennyit játszott már el, mennyi eljátszani valója van még? Szamba veszi, hogy mely nemesrusok jöttek ki tegnap egyik vagy másik asztalnál leggyakrabban. Ismétli magának másnap álomlátását bizonyos numerusokról. Szorgos izgalmak között olvassa a „Messieurs faites vos jeux” című könyvecskét, mely a nyerés arkanumait foglalja magában s melyet egy élelmes üzletember három frankért árul. Sokan megnézik a garde des robes-jegy számát s azon kezdenek játszani. Mások azon fiakerszámra bízzák sorsukat, melyen Nizza vagy San-Remo felől ide érkeztek.

E közben az oszlopcsarnok mind nepe-sebbé válik.

A kisemberek, kik reszketve teszik föl nyomoruit piécüket, az ajtóhoz tolongnak, miként a színház megnyitásoknál a karzatosok. A nagyok, kik 50—100 luis d'orokent rakják tételeiket, színelte nyugalommal sétálnak a csarnok oszlopsorai között. Ezek biztosan jutnak helyhez, mert vagy személyesen markirozták azt már tegnap, vagy telephon utján rendelték meg.

Mindenki komoly, mint nehéz feltételű párbajoknál a pisztoly-töltés. Bizonyára vannak sokan, kik itt csak átutaznak és meg nem érezhető összeget szántak a játékra. De a jelenlevők egy részénél a küzdelem feltétele: végkimerülés; igen gyakran: élet vagy halál.

Hideg márványoszlopra támaszkodva egy öreg dáma csendesesen morzsolgatja olvasóját, könnyű prémes köpenye alatt. Egy járókelő figyelmetlen könyöke félrelebbenti a köpeny szárnyát, s az olvasó fekete gyöngyén eldőlnek a száraz reszkető ujjak. Meglatszák rajta, hogy nem önmagáért imádkozik, hanem egyetlen fiáért, ki az utolsó ezer aranyát idehozta, hogy azzal kihívja a sorsot, vagy vabanque-ot mondjon az — életnek.

Ez alatt mind sűrűben érkeznek. Két kerekű, három kerekű, négy kerekű kocsik. Nehéz

batárok nehéz lovakkal; könnyű americeinek könnyű jukkerekkel; apró tyburik apró ponykkal; magas breackek négyes fogattal.

Gazdag prémtakaróból puha mozdulatokkal bontakoznak ki idős asszonyok. Omlatag bársony mezeiben könnyedén siet föl a lépcsőn egy fiatal angol dáma. Hosszú uszályát karjára vetve a demionde, azzal az aggodalommal lépked lépcsőről-lépcsőre, hogy hátha nem látszik meg himzett harisnyájának gyémántos kötője.

A Casinó toronyórája tizenkettőt üt. Hangja lágyan rezeg, mint egy aeolhárfa húrja. Az oszlopcsarnokban ezüst csengettyű szólal meg, csábítva, hívogatva, hitegetve. A várakozó közönségben nyüzsgés támad, miként egy megzavart hangyabolyban. Mindenki egyet gondol, mindenki egytől fél, mindenki egyet remél mindenki egyfelé indul.

Az ajtószárnyak szétáruznak, a „kisemberek” tolonganak, lökdösődnek, a „nagyok” szenvelgő közönnel és kimért léptekkel mennek a terembe.

Ilyen a játék kezdete.

A croupier k már ott ülnek az asztalok körül. Bankjegy csomagok és rudakba rakott aranyak terpeszkednek a roulette mellett. Minden egyes asztalra egy felmillió frank készpénz van kirakva. A tiz asztalon kerek öt millió. Ennyit ma lehet nyerni. Többet ma nem. A bank soha sem retirál.

giak körül forog. Lelki segítség nélkül az anyagi támogatás sokszor elégtelen, a legtöbbször pedig céltalan. S éppen ezt a lelki segítséget nyújtja a *kongregáció*. Százakra megy azoknak az ifjaknak száma, a kik itt üdülni, a nehéz tanulmányok, a keserves életküzdelmek fáradalmait kipihenni, sebeiket meggyógyítani, munkájokra az Ég áldását kikérni, a hétköznapi sívár egyhangúságában meleg ünnepet ülni ide járnak.

Százakra megy a száma azoknak, a kik a régi intim helyiségekben már el nem férnek. Azért gondoltak a lelkes ifjak arra, hogy új, nagyobb *otthon* építenek, a melyben a nemes törekvésű, ideális lelkesedéstől hevített fiatal bajnokokhoz még sokan csatlakozhatnak.

Ennek a célnak az elérésére a budapesti egyetemi hallgatók Mária-kongregációja nagy szabású sorsjegyjátékot rendez, s azzal a bizalommal fordul a magyar művelt közönséghez, hogy az figyelmére fogja méltatni ezt az üdvös mozgalmat és szeretettel fogja azt előmozdítani.

Ha sokan vannak, akiknek szíven fekszik a magyar ifjúság erkölcsi épsége, üdve, a kik szerető gonddal öröködnék hazánk reményének legszentebb érdekei felett, ha sokan vannak ilyenek, akkor sokan lesznek azok is, akik a kongregáció-otthon ügyét szívvel-lélekkel fel fogják karolni.

És ha sokan lesznek a hazai társadalomban, a kik magyar szívvvel és vallásos érzéssel tesznek és áldoznak ifjúságunkért, akkor meg fog rövidülni a fővárosi lapoknak életkatasztrófákról hírt adó rovata és nem fogják a magyar anyák súlyos gondalmak gyötrelmei között küldeni a fővárosba fiaikat.

A farsangi rovatról. A ki az utóbbi években az országos és vidéki lapok farsangi rovatát figyelemmel kísérte, az meggyőződhetett róla, hogy a mulatságok, táncestélyek, bálók rovata évről-évre bővült és nem is szűnik meg bő-

vülni, ellenben a hymen-rovat egyre szűkül. A fiatal emberek és a lányok olyan tömege vesz részt a nagyobb szabású vigalmakon, melyből egész kis hadsereg telnek ki, csak hogy ennek a hadseregnek a tagjai nem akarják megvívni a párviadalt azon a rózsás téren, a melyen a győzelem soha sem végződik sebesüléssel, hanem annál biztosabb hódítással.

Nem akarnak talán ma már férjhez menni a lányok? Ha azt hiszik a fiatal emberek, akkor hát tegyenek próbát. Találnak-e olyan lányt, aki nem akarja férjhez menni? Nem a lányokon mulik az, hogy maup olyan kevés hymen-láncot kovácsolnak, közvetlenül legalább semmi esetre sem rajtok, hanem a fiatal embereken. Az egyéni élet túltengésének korában a férfi szabad akar lenni minden kötelektől. Az élvezeteket bőven kínáló élet puha ösvényein a férfiak soha sincs elég pénze a csodálatosan finom árnyalatokra osztott örömök kiélvezésére. Korlátozni az egyéni szabadságot, lemondani a mámorító, finoman szőtt életörömök élvezetéről, olyan áldozatnak látszik a legtöbb fiatal ember előtt, a melynek az árát magasabbnak tartja a családi életboldogság örömeinél.

Pedig a kérdésnek éppen ezen a pontján rejlik a nagy csalódás gyökere. Nincs a házasi élet örömeinél tisztább, boldogítóbb öröm, nincs a családi boldogság mézénél édesebb élvezet. Boldogító már azért is, mert csak áldozatok árán szerezhető meg; édes már azért is, mert emeli az egyént erkölcsi és társadalmi értékben.

Minden jó családi fészek valóságos melegágya a társadalmat, a hazát fentartó erényeknek, a szeretet, részvét, gyöngédség, nagylelkűség, erkölcsistiszta magasztos ideáljainak, melyek nélkül az emberi műveltség és a kulturának társadalmi rendje egy lépést sem tehet előre.

Nem lehet tagadni, hogy az említett okokon kívül a felmerülő életnehezégek is hátráltatják a házasságkötéseket. Egyfelől nagy igények, másrészt olyan drágaság, a minőt vagy tíz év előtt még csak nem is sejtettünk, torlaszokat emelnek a házasi élet rózsavirágos útjai elé.

Ezzel szemben az is bizonyos, hogy az okos és takarékos férj, megtanithatja az igények mérésére, az okszerű gazdálkodásra az asszonyt, a ki a takarékos és egyszerűség által teremtett jólétet és rendet annál könnyebben megszokja, és annál jobban megbecsüli, minél inkább érzi, tapasztalja, hogy az első sorban neki magának használ. A mely családban szeretik az egyszerűséget, abban a nő minden súlyosabb gond nélkül élhet; a melyben pazarolnak, abban az életgondok főképp az asszony nyakába szakadnak.

Még öt pernyi várakozás, hogy mindenki elhelyezkedjék, elővegye pénzét és jegyzetét s ekkor megszólalnak a croupier-k: „Messieurs, faites vos jeux!”, elindul a pergettű, megperdül a csontgolyó, fokozódik az izgalom, hatványozódik a remény, feszül a figyelem, megrezdülnek az idegek, a társalgás halkabbá lesz, a mosoly megszűnik... és a halott csendben egy csontváz zöreijével fut kerekén a kis golyó...

A játék megkezdődött.

És foly estvéli 12 óráig.

Másnap délelben újra kezdődik és így megy ez napról napra, hétről-hétre az egész éven át — művesnap nélkül, ünneppal nélkül, szünet nélkül.

A croupier-k felőránként föl váltják egymást. A játékosok jönnek és mennek örökfolyásban, miként a Duna hajjai, örök keringésben, miként a szelek szárnyai, örök nyugtalanságban, miként a tengernek hullámai.

Minden felőrában vonat érkezik és hoz magával embereket Oroszországból, Angliából, Párisból, Berlinből, Bécsből, Amsterdamból. Minden felőrában vonat indul és viszi az embert a genuai, a marseilli kikötőbe, hogy Newyorkba, Braziliába, Algierba, Bombaybe, Sanfranciskóba evezzenek.

Ide mindennap egy egész világ érkezik és innen mindennap egy egész világ távozik el.

Valóban ez a Monte-Carlo, az egész világ tündérszép örömléánya, kinek testén mámoros vágygally suhan végig minden nagy úr és minden kalandor. Igen, igen. Meg van a helyes szó. Egy örömléány — vásárolt bájakkal, eladó bájakkal, a parfümnek bódító illatával s a testnek nehéz bűzével.

Amit nyújt, — az élvezet nem olympusi, hanem elyseumi. Az árnyék nem hivebb hozzád, mint itt a megbánás.

Azt hiszed, hogy itt minden fa tiltott gyümölcsöt terem s minden nő Sapphonak dalait éneklé. A gyönyör sarkában udoor terem, miként hogy a hulló virágszirmokból trágya lesz. Az elragadtatás csak pillanatnyi, miként pillanatnyi szokott lenni a tiltott élvezet is.

Ha jól szemügyre veszed e borotvált lugasokat, e nyírot gyepeket, ezeket a treibolt növényeket: hamar fölismered, hogy itt a kertész puderral, festékkel, ajkpirral, szépítő tapasszal és a kozmetika számos más eszközével dolgozik. Kölcsonvett bájak ezek a kertésznek szabó- — és fodrászműhelyből.

Ölését hamar megunod; csókjától hamar megundorodol.

Ilyen ez a világ kitartottja.

De míg te szaladsz előtte, addig új vendégek

Szóval a fiatal emberektől függ, hogy a farsangi krónikának hymen-rovata ne nyujtson sívár képet nagy ürességével, hanem megteljen a rózsaszínű lapok adataival. A mulatságok rovata bizony kölcsönözhetne valamit a hymen-rovatnak.

A vármegye bálja.

... Hol is kezdjem? Az ember szinte úgy jár, mint a képtárban bolyongó laikus, a ki egy-egy pompás, izléses rámán felejté a szemét, noha a keret igazán mellekes akkor, ha egy Murillo vagy Veronese műremekét foglalja magában. Nos, a január 22-ki megyebálom keret és tartalom teljesen méltók voltak egymáshoz: stilszerű harmóniában olvadtak össze.

A mikor a vármegye közönsége páratlan áldozatkészséggel modern palotát teremtett a régi, patriarchális megyeházából, nemcsak az a szempont vezérelte, hogy a törvényhatóság a maga közjogi helyzetének és méltóságának megfelelő otthon nyerjen. Ezenkívül figyelemmel kellett lennie arra is, hogy ilyen előkelő, nagy vármegye székhelyén elkerülhetlen szükség van oly helyiségekre, a hol a vármegye társadalmi időnként egybegyűlhessen, mert csak így van kilátás arra, hogy Nyitrát a vidékre gyakorolt vonzó ereje a vármegye társadalmi életének valódi gócpontjává tegye. A január 22-iki megyebál ennek az üdvös törekvésnek mintegy főpróbája volt s túlzás nélkül jelenthetjük, hogy ez a főpróba — fényesen sikerült.

Este fél 9 órától 10-ig a fogatok szakadatlan sora robogott a vármegyház elé, a melynek kivilágított ablakosorai az alkalom rendkívüli voltát már kívülről is jelezték. A közgyűlési terem, a pazar lépcsőház, a földszinti buffet-terem fényárban úszó, délszaki növényekkel gazdagon díszített helyiségei pedig ószinte elragadtatást kellettek mindenfelé. Különösen a Bars, Nógrád, Hont és Trencsén megyékből iderándult vendégek (a kik között ott láttuk Majláth barsmegyei alispát családjával együtt) gratuláltak a vármegyei tisztviselőknél új otthonukhoz. Este 10 óra tájban, a mikor a bál vendégek nagy része együtt volt a nagyteremben, valóban feledhetetlen látványban volt részünk. A szebbnél szebb asszonyok és leányok gyönyörű falánxa hullámzott föl-alá ragyogó, gazdag estélyi öltözékben a frakkos és egyeduruhás gavallérok karján, várva a tánc kezdetét, míg a karzat distinguált közönsége gyönyörködve nézte a zsiabongó tömeget.

Pont 10 óra volt, a mikor Galbavy Jancsi nagytapolcsányi cigányprimás rágyújtott a „Huacút

érkeznek epedve csókjáért, megfürödni édes bűneinek özőnében. Vadul sietnek az átöltözöködéssel, és vágyó sovárgással mennek a játéktérre.

De im megkezdődött a játék.

A „kis emberek” szerénykedve rakják pieciket, s ha kifognak, elrekedt hangon váltatnak talérokra egy két aranyat. A „nagyok” csuklóig markolnak aranyzsebükbe, s számolatlanul teszik föl a tíz, husz, ötven, száz aranyakat.

A felszín különben nyugodt, előkelő, majduem hideg.

Festőnek, színésznek itt nem volna aratása, mert itt nem talál mintákat feldult arcokhoz, kétségbeesett poseokhoz, pénzsóvár kapzsisághoz. Zajtalanul ölegetőzik Fortunával a nyerő és miként a római gladiator, zajtalanul megy a halál felé a vesztes. Még az izgalmas jelenetek is igen ritkák.

Itt minden alaut történik a lélek mélységeiben. Ott aztán kavarg az örvény, viharzik a vágy, tombol a siker és vérzik a meghiusult remény.

Ha a termekben 1500 ember jár-kelel, játszik, beszélget, ül és heverész, ugye tömegből legalább is kilencszáz a nőnemhez tartozik.

A látvány érdekessége megragad; az ékszer-csillogás igazán vakító. A selyemnek suhogása, a

a vármegye" kezdetű csárdásra és Turchányi Ödön alispán neje Langhammer Vince főjegyző karján a táncot megnyitotta. A mulatság páratlan sikerét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az első négyest 60 pár táncolta. A táncoló hölgyeket a rendezőség stilszerű táncrenddel lepte meg, a mely a vármegye színeivel és aranyos címerével díszített huszár-társolyt ábrázolt. A lépcsőházban a vármegye díszbe öltözött huszárai álltak sorfalat. A vacsorát és hideg buffet Rónai pöstyéni vendéglős látta el, a ki úgy a szervirozás előkelő izlése, mint az ételek és italok minősége tekintetében elsőrangút nyújtott s a kitől vendéglőseink nagyon sokat tanulhatnának.

A farsang hosszú téli éjszakáját nemcsak a hajnal bizonytalan szürkületének, hanem a reggeli órák határozott fénysávjainak kellett felváltaniok, hogy a fiatalság végre nagynehezen otthagyja a boszton ringó, hullámzó ütemeitől hangos termet s lelkében egy feledhetetlen béli éjszaka emlékével hazatérjen. Finalekép pedig hadd álljon itt Nyitra egyik előkelő s évtizedek óta minden fényesebb bálon jelenvolt hölgyének kritikája: „34 év óta részt vettem minden nagyobb nyitrai bálon, de ehhez hasonló, ilyen fényes és mégis fesztelen hangulatu mulatságot Nyitrán még nem láttam“. A midőn ezen hízelgő kritikáért a teljes felelősséget önagságára hárítanám, egyúttal állításának támogatására sietek azzal, hogy ideiktatom azon hölgyek névsorát, a kik a bálon — a karzat előkelő közönségét bele nem értve — részt vettek:

Asszonyok: Árpási Imréné, Bába Viktorné (Érsekújvár), özv. Bohunka Gezáné, Csóka Árpádné (Sztricze), dr. Ehrenfeld Gyuláné, Emődy Józsefné (Suránka), Frideczky Beláné (Érsekújvár), Garó Istvánné, dr. Herrmann Károlyné (Balassagyarmath), Hannel Emilné, Juhász Sándorné, dr. Kremmer Gyuláné, Langhammer Vinczéné, Leidenfrost Ernőné (Sissó), özv. Lonszky szül. Streihammer Mariska, Majláth Istvánné (Aranyosmaróth), Markovits Alajosné (Nagytapolcsány), Mezey Gyuláné (Tornócz), Mérey Lajosné (Felsőköröskény), Mór Józsefné (Annamajor), özv. Petrikovits Mátyásné, dr. Petrikovits Aladárné (Nagytapolcsány), dr. Petrikovits Kálmáné (Nyitrazámbokreth), Pyron Emilné, dr. Radnay Farkasné, dr. Renger Ernőné, Rákóczy Lajosné (Vágújhely), özv. Sinkovits Károlyné, Seeber Vinczéné, Seeber Vilmosné, dr. Szathmáry Istvánné, Szentiványi Zsigmondné (Vágsellye), Sziebert Lipótné (Lovászi), Szirányi Irma (Czabaj), Turchányi Károlyné, Turchányi Ödönné, Thuróczy Viktorné, dr. Travnik Józsefné (Mocsonok), Ujfalussy Ferenczné, Vargha Györgyné (Radosna), Vincz Sándorné, Vinkler Gyuláné, Wutzay Miklósné.

Leányok: Árpási Janka, Bába Rózsika (Érsekújvár), Bangha Mariska (Tótmegyer), Bohunka Etty és Irénke, Csóka Etty, Elek Böske, Emődy

Ilonka (Suránka), Frideczky Marcsa (Érsekújvár), Grosz Manci (Pozsony), Herrmann Ilonka (Balassagyarmath), Hannel Ilonka és Cora, Linkmann Klárika (Aranyosmaróth), Majláth Margit, (Aranyosmaróth), Mezey Mariska (Tornócz), Mérey Miczi, Mérey Elly (Felsőköröskény), Kovách Mariska (Érsekújvár), Mikóvinyi Janka (Radosna), Palásthy Margit, Petrikovits Vilma, Sinkovits Mariska, Seeber Lujza, Streihammer Ilonka és Pistike, Smialovszky Hedvig, Schön Irma (Érsekújvár), Szentiványi Juliska és Böske (Vágsellye), Sziebert Gizike és Boriska (Lovászi), Thuróczy Lenke és Mariska, Travnik Vali (Mocsonok).

Ugyebár gyönyörű hölgykoszorú? Azt hiszem, hogy a jelenvolt bájos leányoknak nem kedveskedhetem vidámabb befejezéssel, mintha azt kívánom nekik, hogy a jövő évi megyebálról szóló tudósításunkban már ők is az — asszonyok rovatában szerepeljenek... És hogy ezt a rovat változást az ezidei megyebál rovasára kelljen följegyeznünk!.. Adja Amor öfelsége, hogy úgy legyen!

— y — n.

Levelezés.

Nagylehota község előljáróságától a következő panaszos levelet vettük:

Igen tisztelt Szerkesztő Úr!

Az előbb Kaprioriai Részvénybánya Társaság, most Debreceni Forgalmibank, helyesen Tauber et Comp. fakitermelő társulat Nagylehota községen keresztül Nyitránovákig vezetett erdei vasútjának ügyében folyó hó 21-én volt a vármegyei bejárás Novákon, hogy ezen vasutat, a mely eddig folytonos szerencsétlenség, sőt emberhalál miatt miniszterileg betiltva volt, most egy benzinmotor alkalmazásával újból megnyissa, illetve a megnyitásra a Miniszternek ajánlja.

Nagyon kevés szavunk volna hozzá, ha ez a szerencsétlen vasut, a mely már annyi embervérbe került és a melyet végső esetben kisajátítással egész kényelmesen a falun kívül is el lehetne vezetni, nem volna épen a község közepén elhuzódó és amúgy is nagyon szűk országutra kitéve, a hol csak nagy nehezen bir két szemközt jövő kocsik egymásnak kitérni.

Elképzelhető, hogy olyan alkalommal, midőn ilyen esetleg nagy terhet vivő kocsik mellett alig egy arasznyira elrobbog egy hosszú vonat, élén a szüntelen prüszkölő, pöfékelő benzinmotorral, nincs az az igazon állat, a mely meg nem vadulna, és hogy ez esetben a kocsin ülők testi épsége, sőt élete is a legnagyobb veszélyben forog, az nem szorul bővebb magyarázatra.

Ehez járul még az a körülmény, hogy a községbeliek és azok kis gyermekei, a kik folyton

kénytelenek a vágányokon átjárni, minden órában ki vannak téve az elgázolás veszedelmének, a mint az már meg is történt a múlt évben.

Ilyetén módon a megye vagy az állam, a mely ezt megengedi vagy közönyösen nézi, adófizető és katonát állító népét egyenesen a mézarszékre viszi, még pedig csak azért, hogy egy haszonleső társulatnak zsebeit pénzzel megtömní segítse.

Azt vagyunk bátrak hinní, hogy a nép mint államfentartó elem mégis csak többet ér egypár idegen és magyarul sem értő pénzeszsáknál, a mely, ha érdeinket kivágta és népünket megnyomortotta, duzzadó tárcával mosolyogva odébb áll, hogy ismét másutt boldogítsa szegény hazánkat.

Nagylehota községe előljárósága által erélyesen tiltakozik a vasutnak a községen keresztül való vezetése ellen és ebbeli szándékát a megtartott tárgyalás jegyzőkönyvébe is felvetetni kérte.

Tisztelettel felhívjuk ezen körülményre az illetékes megyei köröket és alázattal kérjük, hogy a nagylehotai szegény népet megvédelmezze, egyúttal kötelességtudó tisztelettel kijelentjük, hogy ezen kísérletezésért, mely minden elfogulatlan ember szemében képtelen és veszélyes, immár sem több vért, sem több életet áldozni nem akarunk és nem fogunk s a bizottság által javaslatba hozott engedélyezést a törvényszabta időn belül megfelelbezzük.

Kelt Nagylehotán.

A község nevében:

Benyiszka József. Zatyko János bíró.

Ujdonságok.

Lapunk t. előfizetőit, a kiknek előfizetése m. évi dec. hó 31-én lejárt, tisztelettel kérjük, hogy azt minél előbb megújítani sziveskedjenek.

A NYITRAMEGYEI SZEMLE KIADÓHIVATALA.

Bizalmatlanság a főrendiházban.

Nagy hálára kötelezték Magyarország katolikusait és az országos néppártot Városvy Gyula kalocsai érsek és gróf Zichy Nándor, a kik a Hhuen-Héderváry-kormányának f. hó 24-én történt főrendiházi bemutatásánál nyomosan adtak kifejezést annak a bizalmatlanságnak, melylyel az új kormány iránt az ország katolikus közönsége viselkedik.

A mely kormány jogsértéssel és provokálással lép a hivatalába. az már ezen ténye miatt sem tarthat számot bizalomra azoktól, a kiket megsértett és provokált s ezen kívül az ország alkotmányos jogai és szabadságai szempontjából is a legteljesebb bizalmatlanságot érdemli meg.

Köztapasztalat az, hogy cinikus kormányférfiak az alkotmányos rend és a törvénytisztélet iránt érzelkkel nem bírnak. Példa rá a Bánffy-éra, mely alatt a legcinikusabb kormányférfiak ültek a hatalom polcán.

A katolikus egyháznak mai országos helyzetében, legfontosabb, igazán életünk gyökereibe vágó ügyeinket a vallás- és közoktatásügyi miniszter kezeli, a főkegyúri jog révén, melyet a király a kultuszminiszter által gyakorol. Más vallások ilyen szoros életösszeköttetésben nem állanak a kultuszminisztériummal. Ha tehát tételes törvény nem is intézkedik aziránt, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter katolikus vallású ember legyen, mégis az ország legnagyobb, az ország lakosainak többségét alkotó vallástestület életérdekei szükségessé teszik, hogy annak a tárcának az ügyeit legalább katolikus vallású ember lássa el. Ez a vallásügyi szükségesség nálunk olyan gyakorlattá fejlődött, mely minden bizonynyal a jogszokás erejével bir, hiszen 1867-óta más vallású ember nem ült abban a székbén.

Az eltérést ettől a gyakorlattól lehetetlen sérelemnek nem tartanunk, s az a körülmény

báronynak meleg színei, a puha fehér kezek aranyat szórva, aranyat zsebelve, a demimondeok gyöngéd érintései, amint melletted elsuhanak, a habituék blazírása, az állandó pénzcsevegés, az egyhangu kiáltás: „faites vos jeus, messieurs“, a tompa figyelmeztetés: „rien ne va plus“, a gibicék ágaskodása, hogy megláthassák a kijött számot mind; ehhez a halk suttogás, mely annyi ember között mégis morajjá változik, az illatterhes levegő, mintha keletnek valamennyi mezője itt virágoznék, az elfojtott indulatok, a fékvesztett játékdüh, ide hordva öt világrészből, száz nemzet által, százféle beszéddel, ezerféle izléssel és még többféle szokással... mindezt együtt, egyszerre, egy helyen, egy célért küzdve, egy gondolat által hevítve, izzva, forrongva látni: valóban a legkritikább s a maga nemében egyedül álló érdekessége a világnak.

De bár nyugodt a felszín, mégis meglátszik, hogy az emberek ki vannak cserélve.

A nők nem csevegnek, a férfiak nem társalognak. E sokaságban nincsen nevetés, nincsen mosolygás, nincsen kacérkodás. Először és utoljára életemben itt láttam nőket, akik nem nézik meg egymás ruháit.

Mindenki át van változva.

Sűrű fátyolnak homálya borul itt az Isten

képére. Mindenki pogánynyá lesz és szent odaadásal imádjá Fortunát.

Minden kijött szám pontosan jegyeztetik minden asztalnál. E célra külön blankettákat osztogatnak a teremszolgák. Ezen följegyzésekből kombinációkat készítenek a golyók járására.

Az esélykülönbség a bank és a játékosok között igen nagy. Mert a bank kapitálisa 50—60 millió lévén, győzi pénzzel a veszteségeket is. Mig az egyes ember, ha még olyan gazdag is, kimerül.

A sok pénz biztos esélyeiről beszélnek, hogy tavaly egy amerikai társaság alakult két millió alaptőkével arra a célra, hogy ezt a bankot szétrobbantsák. Eljöttek és veszettül játsztak. Sikerült is öt milliót nyerniök, amire a bank még csak vállat sem vontott.

Másik esélye a banknak az, hogy ő nem ember, hanem gép. Neki tehát nincsenek szenvedélyei, numerus rögeszméi, álomlátott reményei. Ő nem veszi el a fejét, ha nyer, ha vesz. Ennélfogva biztosan nyer; amit az is bizonyít, hogy Rothschild Arthur, a párisi ház főnöke csak piéce-ekkel játszik, de mindig kész bankrészvényeket vásárolni.

hogy éppen egy *hitehagyott* ember kezeibe tették le, habár csak ideiglenesen is, ennek a tárcának az ügyeit, cinikus megvetése és provokálása az ország katolikus közönségének.

S ha ehhez még hozzávesszük azt, hogy a kultuszminiszter *szabadkőműves* voltát eddig sem ő maga, sem az emberei meg nem cáfolták, akkor ez a kinevezés egyúttal mélységes megvetést, semmibevevést fejez ki a kath. egyház érdekei iránt, mert igazán úgy lehet valakit legjobban lebecsülni, semmibe venni, ha az ügyeit ellenségeinek a kezére bizzuk.

Ezzel a sérelmes, abszurd helyzettel szemben, a magyar katolicizmus a főrendiházi felszólalások után tudni fogja kötelességét.

Főúri nász. Folyó hó 24-én vezette oltárhoz Budapesten a Jézus Szent Szíve templomban ghimesi gróf *Forgách* Károly, a ghimesi hitbizomány jövendő ura, *Révay* Margit bárónét, báró *Révay* Gyula Turóc megye örökös grófja és örökös főispánja, főrendiházi tag, cs. és kir. kamarás és neje *Berchfold* Róza grófnő leányát. Az esketési szertartást gróf *Bathány* Vilmos dr. nyitrai koadjutor püspök végezte *Skrábik* András püspöki ceremoniárius és még több pap segédlete mellett.

Főispánok kicserélése. A képviselőház folyosón a mult esztőtörtökön pozitív alakban merült fel az a hír, hogy a kormány Nyitra megyébe *Victorisz* Miklós volt ó-szabadelvi képviselőt, Trencsénbe pedig *Sipeky* Sándor ugyancsak ó-szabadelvi kiademesült honatyát fogja főispánná kinevezni. — Ha már ideigleig — mert csak erről lehet szó — kell szabadelvi uralomnak lennie az országban, akkor ellenzéki szempontból nem is tartjuk olyan rossznak, hogy súlytalan egyének állítatnak a vármegyék élére.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter *Barantsik* József vágyhelyi járásbírói díjnyakot a vágyhelyi és *Szilka* János vágyhelyi járásbírói betétszerkesztő szakdíjnyakot a losonci járásbírói irnokokká;

a pénzügyminiszter *Politzer* Sándor puhói adóhivatali segédet a puhói adóhivatalhoz el-
lenőrré;

az államvasutak igazgatósága *Drechsler* Fülöp államvasuti ellenőrt, érsekújvári feladási pénztárnokot Nagybecsére főnökké;

a vallás- és közoktatásügyi miniszter *Barcsay* Sándor okleveles tanítót a nyitrai szegedi állami elemi népiskolához rendes tanítónak nevezte ki.

Eljegyzés. Dr. báró losonci *Bánffy* Zoltán, nehai báró losonci *Bánffy* Zoltán főrendiházi tag, Marostordamegye főispánja, a Lipót-rend lovagja és neje özv. losonci *Bánffy* Zoltánné báróné szül. széki *Teleki* Erzsébet grófnő fia, f. hó 19-én tartotta eljegyzését Bécsben *Odescalchi* Nini hercegnővel, *Odescalchi* Livio szerémi herceg, cs. és kir. kamarás, főrendiházi tag, szolcsányi nagybirtokos és neje *Odescalchi* hercegnő, szül. zeyfalvi *Zeyk* Ida bárónő leányával.

A katolikus kör felolvasó estéje. A nyitrai katolikus körnek f. hó 23-án rendezett felolvasó estéje egyike volt a legsikerültebbeknek. Az estét, melyen nagy és előkelő közönség volt jelen, az Egyházi Zeneegylet enekkara nyitotta meg Székács népdalegyvelegének néhány zamatos magyar dalával, melyeket a kar szokott szabotosságával adott elő. A derűs hangú énekek után dr. *Kopp* Tibor főgymnasiumi tanár tartott érdekes költői előadást a magyar nőkről. A költészet világában a magyar poézis műremekeinek virágos keretei között mutatta be hazai történetünk kimagasló női alakjait. Honleányi és hitvesi erényeiket azzal a szellemfényvel világította meg, melyet a történelem igazsága és az élet valósága a költői géniusz prizmáján át szórt rájuk. A köztetszettel találkozott előadás után az est fénypontja következett. *Bieliczky* Margitka úrhölgy, monolog alakjában egy színész-növendék-jelöltnek próbálkozását, melylyel az a színésziskolába fel akarja magát vétetni, adta elő megkapó hűséggel és bájos közvetlenséggel. Lebilincselő előadása folyamán szavalt, énekelte és táncot is bemutatott. Éneke olyan frenetikus tapsvihart keltett, hogy újra kellett hallatnia kellemes hangját. Fokozódott a hatás, mikor a fiatal előadó az elénekelte dal megismétlése helyett egy szellemes kuplét hozott a szőnyegre, melyben csipős, de ártatlan éllel, mulattató humorral meggyönyörölte a katolikus köri „bácsikat“, a kik ádventben, *farsangban*, nagybőjtben örökösen csak felolvasásokat rendeznek és nem gondoskodnak arról, hogy a fiatal-

ság egy kicsit táncolhasson is. Persze a „bácsiknak“ mindig jól esik az alvás, s erre való a felolvasás.

Szűnni nem akaró taps zúgott fel a briliáns előadás után s az oszladozó közönség közt másról nem esett szó, csak *Bieliczky* Margitka monológjáról.

Uj plebános. A szalakuszi üresedésben levő plebániára a kegyuraság — mint értesülünk — a megyés püspök úrnak *Bresztyenszky* Dezső szelecezi adminisztrátort mutatta be.

Nyitra város és Nyitra megye nagy-érdemű közönségéhez! Mielőtt a „Nyitrai Ingentej“ mult évi működéséről az egyes adatok számszerű feltüntetésével beszámolnék, (ami legközelebb fog megtörténni) bejelentem, hogy a megboldogult férjem által kezdeményezett és számos jószívú emberbarát támogatásával létesített „Nyitrai Ingentej“ intézménynek vezetését átvetttem és minden igyekezettel arra fogok törekedni, hogy ezen igazán a szó legtisztább értelmében vett emberbaráti és számos ártatlan kised életének hazánk részére leendő megmentését jelentő intézmény továbbra is boldogult férjem intenciói szerint fenntartható legyen.

Ezért azon tiszteletteljes kéréssel fordulok Nyitra város és vármegyénk nemesen érző emberbarátaikhoz, ne méltóztassanak nagybecsű támogatásukat a „Nyitrai Ingentejtől“ megvonni, hanem kegyeskedjenek jó szívük sugallta szives adakozásaikkal, a melyekre, — és ezt hangsúlyozni vagyok kénytelen, — az „Ingentej“ ezidőszert nagyon is rászorult, intézményünk közérdekből fenntartását és további fejlesztését lehetővé tenni.

A kegyes adományokat kérem özv. Kopesányi Nándorné urasszony (Nyitra, Megyeház-utca 1. sz.) címére irányítani, aki, Miklóssy Arthurné urasszonnyal együtt, szives készséggel vezetni velem az intézményt.

Alsó-Köröskény, 1910. jan. 27.

Özv. *Thuróczy* Károlyné
szül. *Tóth* Erzsébet.

Az új darabontok. A Khuen-Héderváry kormány a folyó hó 28-án kapott bizalmatlansági szavazatot és az országgyűlésnek ennek ellenére történt elnapoltatása után törvénytelen, alkotmányellenes, vagyis darabont-kormány lett. Ezt a kormányt a képviselőház óriási többsége új jelleghez mérten bélyegezte meg, eltiltván őt a közpénzek kezelésétől. Megnyugvással látjuk, hogy az országos néppárt egyértelemmel csatlakozott a parlamentnek ezen, az alkotmányt és a törvényes rendet védő tényéhez, a minthogy ettől a párttól, mely bár 67-es alapon áll, de az ezen alapon nyugvó nemzeti jogok fejlesztését elsődrendű állami érdeknek tartja, mást várni nem is lehetett.

Városi közgyűlés. Nyitra város képviselőtestülete f. hó 26-án tartotta rendes havi közgyűlését *Faschler* Ferenc polgármester elnöklése alatt.

A napirend előtt *Kubinyi* Endre felhívta a képviselőtestület figyelmét a képviselőtestületi választások határidejében keletkezett zavar megszüntetésére. E választások ugyanis, mint köztudomású, Nyitra nem esnek össze az országszerte elfogadott választási határidevekkel. A képviselőtestület ebben az ügyben a legközelebbi közgyűlésen fog határozni.

Az új építési szabályrendelet előkészítésére a közgyűlés bizottságot küldött ki.

Az Erzsébet-út és Laktanya-utca sarkán levő telek dolgában, melyet *Aujesky* József műmalomtulajdonos 3160 koronaért vette meg a várostól, azzal a kötelezettséggel, hogy a telket beépíti, de az építkezést eddig még nem fogantatosíthatta, a képviselőtestület méltányolva azokat az okokat, melyek miatt a telek beépítése halasztást szenvedett, ezidő szert nem kíván élni visszavásárlási jogával, hanem újabb, határidőhöz nem kötött halasztást adott a telek tulajdonosának a beépítés fogantatosítására.

A városi róm. kath. iskola építése ügyében hozott és a törvényhatóság által is jóváhagyott határozatát a belügyminiszter is megerősítette. Minthogy azonban a két felsőbb fórum határozataiban kifejezetten nem hagyatott jóvá az, hogy 1. az új épületrészre is a kath. jelleg bekebelezetik, 2. a pártcai iskolaépület a város tulajdonába megy át, ennélfogva az iratok az említett pótlások jóváhagyása végett a törvényhatóságához juttatottak fel. A képviselőtestületnek ez a határozata azonban halasztó hatálylyal nem bír, s az építkezés március hó közepe táján megkezdődik.

Az államsegély (15,000 kor.) felosztásáról a következő közgyűlés fog határozni. E végből a

tanács és pénzügyi bizottság javaslata kinyomatik és a képviselőtestületi tagoknak megküldetik.

A Váralja utca csatornázása és terméskövel való burkolása tárgyában a közgyűlés *Dobák* Géza képv. tag és *Gyulai* Mihály városi mérnök felszólalására utasította a tanácsot, hogy az utca lakosaival tárgyalásokat folytasson s ezek eredményéről, úgyszintén a munkálatok kivitelének módzatairól a márciusi közgyűlésen jelentést tegyen.

A gyepmesteri telepen 864 kor. költséggel új kút létesítettik, minthogy a régi kút ki fog sajáttítni.

A kulturpalotának adandó telek jogérvényes átengedése iránt a képviselőtestület március hó elején fog határozni.

Hosszú vita keletkezett a mogyorós pusztai bérlétnél. Az új bérlésre hárman adtak be ajánlatot. *Engel* Bernát — a jelenlegi bérlő — 7000, *Adler* Bernát 8100, *Leszner* Miksa 10,500 koronát ajánlott meg. Minthogy azonban *Leszner* az ő ajánlatát feltételekhez kötötte, a képviselőtestület új versenytárgyalásnak a kiírását határozta el s egyúttal megállapította a kötéendő szerződés pontjait, melyek között fontosabbak: hogy a bérlő évente 50 holdat köteles istálló trágyával megtrágyázni, az igavonó harmon kívül legalább 60 darab nagy szarvasmarhát tartani, a széna feleslegből pedig csak a tanács engedélyének előzetes kikérése után adhat el egy-egy mennyiséget, az újonnan építendő cseleddlakások után az építési összeg 6%-át köteles lesz fizetni.

A Hid-utca jobb oldalán járda létesítettik, melynek költségét fele részben a háztulajdonosok, fele részben pedig a város fogja viselni.

Jegyzőválasztás. *Kisbábon* a folyó hó 20-án megtartott jegyzőválasztás alkalmával nagy lelkesedéssel egyhangulag az első helyen kandidált *Kovács* József ottani segédjegyző választott meg *Ottinger* Béla ottani helyettes jegyzővel szemben.

Farsang. A nyitrai keresztény szociális egyesület folyó hó 23-án színelőadással összekötött táncmulatságot rendezett. Az egyesület műkedvelő tagjai ez alkalommal a „Vereshajú“ című népsziművet adták elő. A címszerepet *Valasek* Böske alakította azzal a gyakorlottsággal, mely ennél a széphangú műkedvelő primadonnánál mindig biztos garanciája a sikernek. Méltó partnere volt *Risnyoszky* János, a ki mellett *Rusz* Gusztáv, *Viola* Endre most is igen jót nyújtottak. De a többi szereplők is kitétek magukért. *Enhoff* Tercsi, *Lehoczky* Margitka, *Magyar* Jolán, *Kutalik* Malcsi, *Marek* Gizzi, *Lehoczky* Mariska, *Thuróczy* Milka, *Sinczel* Mariska jól élték bele magukat szerepeikbe. Az énekszámokat dr. *Cserenyey* István tanította be s az előadás alatt harmoniumon kísérte, a kit ennélfogva az aratott ének — siker dolgában a főérdem illet meg. — Az előadás után kedélyes táncmulatság következett. — A mulatság alkalmából felülhívtettek: *Kutvaszer* István 10 kor., *Rauscher* Ernő, N. N. 4—4 kor., *Cserenyey* István dr., *Juhary* Károly, *Mihalovics* Ede dr., *Franciscy* Lajos dr., *Fülöp* László, *Stefanek* Ferenc, N. N., N. N. 2—2 kor. *Belák* József, *Felix* Gyula, *Jurcsó* Lipót, *Hromy* Antal, *Kostyal* János, *Sulgan* András, *Sovanyecz* János, *Oravszky* Rezső, N. N. 1—1 kor. *Mészáros* Ferenc 40 fill. — A szives adományokért hálás köszönetet mond a vezetőség.

Esküdtbíróóság a nyitrai kir. törvénszéknél. *Rendes esküdtiek:* *Reismann* Dávid Nyitra, *Prokop* Ferenc Nagymőke, *Fodor* Alajos Tótmegyér, *Blaskó* József Nyitra, *Prokop* Imre Tótmegyér, *Prohászka* Géza Vitenec, *Boltzár* Flóris Pál Péterfalva, *Zombory* Elemér Komjáth, *Popper* Jakab Érsekújvár, *Latkóczy* Károly Jác, dr. *Polacsek* Endre Morvaór, *Kukan* Imre Érsekújvár, *Ludvigh* István Nyitra, *Markusik* Imre Tótmegyér, *Lichtenberg* Dávid Vágyhely, dr. *Herezfeld* Mór Érsekújvár, *Wagner* Mihály Nagybossány, *Brandisz* Antal Tótmegyér, *Gróf* Mátyás Nagyker, *Godsa* Gyula Nyitra, *Szabó* Bálint Vágsellye, dr. *Papanek* Lajos Holics, *Verseghy* Ignác Érsekújvár, *Donáth* Bernát Vágyhely, *Ronchetti* Oszkár Nyitra, *Lelkes* Ferenc Vicsápapáti, *Delikat* Sándor Tardoskéd, *Sipos* János Galgóc, *Hartyánszky* Árpád Bucsány, *Jókay* Géza Mocsonok. *Helyettes esküdtiek:* *Deutsch* Gyula, *Bacsa* János, *Bartha* János, *Lika* János, *Reisz* Gusztáv, *Hinfner* János, *Arthold* Emil, *Schiller* Henrik, *Feitscher* Ernő, *Salvendi* Lipót, valamint Nyitrai. A jelen szolgálati lajstrom az 1910. évi I. ülészakra érvényes.

Lopják a fát. F. hó 25-én több csavargó gyerek ellátogatott özv. *Fürst* Samuél Major-utcai házába, s az ott elhelyezett ólfát alaposan megdezsmálta. A vassott gyerekek a lopott fát házról-házra kinnálva, árusították. A rendőrségnek feltűnt a sok fát hordó gyerek és lefűllete őket.

Halálozás. Vieszt Gyula Nyitraváros volt főjegyzője folyó hó 24-én életének 56-ik évében Nyitrán elhunyt.

Dubnicai Dubniczky László, gróf Apponyi Géza uradalmának számtartója, a hűgyészi takarékpénztár felügyelő-bizottsági tagja és az arany érdemkereszt tulajdonosa f. hó 25-én nehéz szenvedések és a haldoklók szentségeinek ajtatos felvétele után életének 67-ik és boldog házasságának 32-ik évében Hűgyészen meghalt. Az elhunytban Bokross János t. főszolgabíró, vmegyei aljegyző apósát gyászolja. — Nyugodjanak békében!

Katholikus népszövetségi mozgalom. Hrádeken f. hó 18-án szépen sikerült alakuló népszövetségi gyűlés volt, melyen Fehérváry Kálmán esperes plebános elnökölt. Bartos János központi titkár ismertette a népszövetséget. Fehérváry Kálmán záróbeszéde után azonnal 97-en iratkoztak be.

Poroszkán f. hó 23-án a helyi szervezet tartott gyűlést Chocholusz Bálint esp. plebános elnöke alatt. A gyűlésen a központot Bartos János képviselte.

Székacsánban az ottani népszövetségi szervezet f. hó 23-án összejövetelt tartott, amelyen a helyiigazgató a katolikus öntudat ápolásának fontosságáról tartott meggyőző előadást.

Lednicrán f. évi január 23-án délután volt gyűlés. Szlanyinka Mihály c. kanonok, plebános megnyitó beszéde után Bartos János beszélt a Népszövetség hivatásáról. Zsitnyai János kántortanító záróbeszédevel a gyűlés véget ért. Beiratkozott tagok száma 82.

Vágszilváson január 24-én délelőtt volt gyűlésen többek között jelen voltak Majevszky Ferenc ny. ezredes, földbírtokos, Dubasievitz Ede ny. udvari számtanácsos, Hevera János esperes, Szvoboda Cyrill körjegyző, Chmielovszky László, Jurácsék István s. lelkészek, Barinka József kántortanító. Hevera János esperes-plebános szép beszéddel nyitotta meg a gyűlést. Utána Bartos János központi titkár ismertette a Népszövetség célját és szükségességét. Chmielovszky László s. lelkész szép beszéddel mondott a Népszövetség belső eleteről. Hevera János záróbeszéde után nyomban 55-en iratkoztak be tagnak.

Bolesón január 24-én délután fényesen sikerült gyűlés volt, melyen részt vettek: Chocholusz Bálint, Hevera János esperes plebánosok, Kuliffay Antal plebános, Jurácsék István, Herman János, Chmielovszky László s. lelkészek, Pastyinszky Ferenc körjegyző, Renda, Sediba János kántortanítók. Kuliffay Antal plebános lelkes megnyitó beszéde után Bartos János titkár és Chmielovszky László s. lelkész beszéltek a Népszövetség hivatásáról és feladatairól. Kuliffay Antal záróbeszédevel, melyben a jelenlévőket kintartásra buzdította, a gyűlés gróf Zichy Nándor lelkes elterésével véget ért. Tagokul beiratkoztak 108-an.

Nemsón január 25-én volt nagyobb szabású gyűlés, melyen Miklósy Rezső plebános elnökölt. Chudo Pál földműves lelkes beszéde után Bartos János központi titkár ismertette a Népszövetséget. Miklósy Rezső plebános záróbeszéde után a gyűlés véget ért. Tagokul jelentkeztek 177-en.

A nyitramegyei gazdasági egyesület igazgató-választmánya január 22-én tartotta az ében első ülését a tagok rendkívüli érdeklődése mellett. — Az ülésnek egyetlen tárgya a Balkán szerződés ügye volt. — Az egyesület elnöke napirend előtt olvasta fel a távozó földművelésügyi miniszternek dr. Darányi Ignácnak időközben érkezett bucsúiratát. A választmány a legmélyebb sajnálattal vette tudomásul a miniszter távozását azon úgkör eléről, melylyel a magyar mezőgazdaságnak és a magyar népnek annyi előnyt, annyi haladást biztosított s a melyen a magyar föld érdekeinek védelmében annyi dicsőséget szerzett. Az egyesület választmánya meglehangú táviratban mondott istenhözadót a bucsúzó miniszternek.

A Balkán szerződés ügyében fentartja a választmány több ízben, legutóbb mult évi decemberi közgyűlésén formulázott álláspontját s ennek értelmében kimondotta, hogy úgy a román, valamint a többi Balkán államokkal kötendő kereskedelmi szerződésnek rendeleti életbeléptetése, valamint az összes Balkán államok részére megállapított s maximálisnak tekintett huszbehatalt kontingens felemelése ellen most is a leg-határozottabban tiltakozik a Romániával előkészített szerződést a törvényhozás által csak azon feltétel alatt tartja elfogadhatónak, ha a parlament a Keletről behozható husmennység összkontingensét egyidejűleg törvénybe iktatja és a magyar állattenyésztés és értékesítés biztosítására szolgáló intézményeket legalább évi hat millió korona hozzájárulással támogatni elhatározza, a

mennyiben pedig akár a román, akár más Balkán szerződés ennek ellenére mégis rendeleti uton lenne a kormány által életbe léptetve, ezt nyílt törvényességnek fogja tekinteni.

Határozatát a kormányval indokolt felterjesztésben közli, a vármegye összes képviselőit pedig felkéri, hogy ezen álláspontot a törvényhozában érvényesítsék.

A választmányi ülés után az egyesületi tanácsnak volt ülése, melyen a sürgősebb természetű ügyek nyertek elintéztést.

Kórház orvos nélkül. Lapunk mult számában ily cím alatt megjelent közleményre vonatkozólag Fridrich Alajos úr, a nagytapolcsányi „Ágoston” kórház igazgatója az alábbi nyilatkozatot küldte be hozzánk, melyet azzal a megjegyzéssel teszünk közzé, hogy nézetünk szerint ki van zárva az, hogy a neheztelt közleményben az „egyéni rossz indulat” egyáltalában szerepet játszana:

A vezetésem alatti nagytapolcsányi Ágoston kórház közintézet s mint ilyen méltányos igényt tarthatna arra, hogy a vezetése ellen irányuló támadás akkor, a midőn az — mint a jelen esetben a kir. járásbírósnál folyamatba tett vád alakjában nyer kifejezést, annak illetékes eldöntéseig, hangulateltétést célzó hírlapi közleményektől megkíméltessek.

Az igazságtól merőben eltérő fenti közleménynek indító oka egyébiránt csak egyéni rosszindulat lehet s azért annak cáfolatába bocsátkozni érdemesnek nem is tartom és teljesen nyugodt lelkiismerettel várom az ügynek bírói elintéztését.

Köszönetnyilvánítás. Bende Imre nyitrai püspök úr Ó nagymélt. a *vágbesztercei* r. kath. népiskola katolikus jellegének megővására 3755 koronát kegyes volt adományozni, mely fejedelmi adományért ezuton is hálás köszönetet mond az iskolaszék nevében Pály Pál, iskolaszéki elnök.

Horszin Antal igazgatói működésének és a szenczi állami polgári- és leányiskola főnállásának 25-ik évfordulója alkalmából a nevezett iskolában folyó évi január hó 16-án rendezett jótékony célú színelőadásnál az összes felülvezetés 11280 korona, az összes bevételei 41092 korona volt. Fogadják az adakozók nemes célú adományaikért a rendező tanstületnek ez uton is kifejezett hálás köszönetét. — Szenicz, 1910. jan. 25-én. Szvay József, alkalmi penztáros.

Az Országos Pázmány Egyesület f. hó 27-én tartotta az évi rendes közgyűlést. Prohászka Ottokár dr. székesfehérvári püspök elnöke alatt. Az elnöklő püspök szép beszéddel kiragadjuk azt a gondolatot, hogy a Pázmány-Egyesület a szükséges biztonság érzését akarja katolikus újságíróinknak biztosítani, jó barátjuknak akar bemutatkozni, mert a legjobbak is közöttük, ha romantikusak, ideálisak, akkor középkori lovagoknak tartják magukat, kiknek van fegyverük, tolluk, de várunk már nincsen. Ha pedig realis hajlamúak, akkor szellemi proletároknak látják magukat, nem a szó megvetett, hanem valódi értelmében, a kiknek pusztán tolluk munkája után kell megélni.

A közgyűlés után következett lakomán az ünnepi beszédet a Pázmány-serleggel dr. Giesswein Sandor prelátnak, orsz. képviselő tartotta.

Magyar ünnep Rómában. A magyar szentkorona-emlék felavatása Rómában a lateráni székesegyházban Szilveszter pápa sirjánál f. évi április 16-án lesz. A küldöttségben részt vesznek: Ó Felsége a magyar király képviselője, a magas Püspöki-kar több tagja, a szerzetes rendek és más egyházi testületek képviselői, hazánk számottevő intézményeinek kiküldöttjei és egyes résztvevők is. Az Országos Katolikus Szövetség (Budapest IV., Ferenciek-tere 7. sz.) a részletes programot az érdeklődőknek megküldi és jelentkezésüket április 1-ig elfogadja. A küldöttség apr. 11-én indul Budapestről. Fiumén, Velencén, Paduán, Florenccen át 15-ére érkezik Rómába. A felavatási ünnepély 16-án lesz. 17-én a Szt. Péter templomban és Vatikánban lesz ünnepség és pápai kihallgatás. A küldöttség egy része Nápolyba, Vezuvra és Kapriba is kirándul. Aki ezen külön kirándulásban is részt kirán venni, azt külön is jelezni kell április 1-ig. — Az utazás díjai. A zárúdokoknak következőket nyújtja a befizetett díjak fejében a rendezőség: Az összes magyar és olasz vasúti és hajójegyek. Gondola a Velencei szállókhoz, a vasútra, gőzbarkák a felsorolt zárúdoklati utakra. Ellátás Fiumétől, Fiuméig bezárólag; vagyis étkezés a hajón, lakás és étkezés Velencében, étkezés Firenzében, lakás és étkezés Rómában. A borralalokat a szállókban szintén a rendezőség

adja, ez alól tehát az utasok föl lesznek mentve. A nápolyi csoport számára ugyancsak lakás és étkezés úgy mint Rómában. Kocsi a római állomástól a szállóba és vissza. Podgyász szállítás minden állomáson. A muzeumok belépő jegyei, ezekre tehát szintén nem kell az utasoknak külön fizetniök. Ezzel szemben az utasok: az I. osztályon 270 koronát, a II. osztályon 220 koronát, a III. osztályon 150 koronát fizetnek.

Eltűnt gyémántkő. Lepusny Ottó kir. alügyész f. hó 24-én este a nyitrai színházban az 5. számú páholyban arany gyűrűjéből a gyémántkővet kivesztette. Jelentést tevén a rendőrségnek. A nyomozást megejtették ez ügyben, de a páholyban nem lelték meg a drágakövet.

Verekedés az állomáson. Stefanka András és Brogyányi István kocsisok f. hó 24-én délelőtt a nyitrai pályaudvaron összeszólalkoztak. A vita hevében Brogyányi István többször arcul ütötte Stefankát.

A kijátszott jótálló. Zuck Lajos nyitrai lakos télen papucskészítéssel foglalkozik. Az anyagért nem igen szeret fizetni; jótálló nélkül nem kap hitelt. A napokban Weisz Náthánt bírta rá, hogy álljon jót érte Klein Gyula borkereskedőnél. A papucsokat, melyeket bőrből készít, ő általa fogja értékesíteni. A papucsok elkészültek, de bizony egy párt sem látott belőlük a jótálló. Zuck hamarosan túladott rajtuk. F. hó 24-én élt feljelentéssel Zuck ellen a kijátszott jótálló. A városházban keresi igazát.

Megütlegelték a zongoramestert. T. I. zongoramester f. hó 22-én többet ivott a kelleténél, mert mikor 10 óra tájban este a korcsmából hazafelé bandukolt, szűk volt neki az utca. A Csillag-utcában Kardos Péter zenész ablakába esett és azt kitérte. Valahogy feltápáskodott és utját tovább folytatta. Amint betért lakóházába, egyszerre csak lekappa valaki kalapját a fejről és kéri az ablak árát. Mivel pedig nem akart fizetni, az idegen elkezdte őt ütlegelni. Később az ütlegek oly sűrű egymásután hullottak hátára, fejére, hogy lebukott a földre. Hogy az ütlegektől, melyeket már többen mértek rá szabaduljon, kénytelen volt az ablak árát a cigánynak megteríteni.

Hová lett a tizedik ló? Gracinger Henrik lócsiszár a napokban Salgótarjánban volt vásáron. Tíz lovat vásárolt és azokat kocsisára, Gyurik Mátyásra bízta, a kit 30 korona utiköltséggel látott el. Gyurik mulatók ember lévén, a pénznek az első korcsmában nyakára hágtott. Hogy utközben fillér nélkül ne álljon, a lovak farkát levagdosta és a szőrt kefekötőkönél értékesítette. Nyitrára jövet csak 9 lóval számolt el gazdijának. A tizedik eltűnt. Hosszas vallatás után beismerte, hogy a lovat a hontmegyei Ipoly-Balogon egy erdőkerülőnél hagyta. Gracinger sikkasztással vádolta a rendőrségen a kocsisot. Hogy vajjon tényleg elsikkasztotta e a lovat, avagy csak megőrzés végett hagyta az erdőkerülőnél, a hatóság dolga lesz kideríteni.

A csendőrség háziszolgája. Csak a minap volt dolga a rendőrségnek Bliszka András csendőrségi szolgával. F. hó 22-én ismételen érkezett feljelentés ellene. A csendőrség számlájára Paksa Peter hentes üzletben felvágottat vásárolt, melyet önönmaga fogyasztott el. Ellátogatott Krausz Izrael cipészhez is és onnan Manatovszky Mária csendőrségi szakácsnőnek cipőjével távozott. A cipőt azonban nem a szakácsnéhoz vitte, hanem egy párutcai szibarushoz. A pénzt pedig, mit a cipőért kapott, Borovicza János nevű pajtásával elitta.

Trencsén megye bizottságaiból. Trencsén megye közigazgatási bizottságának kebeléből a következő választmányok, küldöttségek és albizottságok alakítottak meg.

I. A fegyelmi választmány tagjaul a választott tagok közül Szalavszky Gyula és dr. Gyuriss Emil rendes, dr. Schlesinger Gyula póttagonként, az állami közegek közül Sztanek Lajos és Kosztká Mihály rendes és póttagonként Kardos József választott tag.

II. A közigazgatási bizottság erdészeti albizottságának elnökeül Baross Jusztin alispán, tagjaul és helyettes elnökeül Zsámbokréthy Emil, másik tagjaul Sipeky Sándor választott tag.

Ezen bizottságnak hivatalból tagja és előadója a kir. erdőfelügyelő vagy helyettese, jegyzője pedig Karsay Aladár vm. aljegyző.

III. Az erdei másodfokú kthágási bíróságba rendes tagokként Zsámbokréthy Emil, Gyurcsán-szky Demeter, Schvortner Antal, Szilvay István, póttagul dr. Decsy Aladár, dr. Gyuriss Emil,

Mednyánszky László és Sipeky Sándor választottak meg, előadói jegyzőnek Cselkó Elek rendeltetett ki.

Az erdei másodfokú bíróság tagjai közül Zsámbokréthy Emil, Szilvay István, Schvertner Antal és **Mednyánszky László** az elírt bírói esküt is letették.

Téves hír. Lapunk múlt számának eljegyzési rovataiban, laptársunk az Esztergom nyomán az a hír jelent meg, hogy **Siebert Lipót** lovászii földbirtokos leányát, **Siebert Boriska** úrhölgyet eljegyezte **Siebert Ervin** dragonyos hadnagy. Mint értesülünk ez a hír nem felel meg a valóságnak s annak alapját mindössze egy vidám farsangi tréfa képezte. A hír különben — írja tudósítónk — magán hordja valószínűségének jellegét, mert a szóban forgó fiatalok, első fokú unokatestvérek. — Sajnálunk ha téves, de teljesen jóhiszemű hírünk az említett t. családnak bármint kellemetlenséget okozott volna.

Népművelés Felsőelefánton. A köznépi lelkületének és elméjének művelése céljából az egész teli idény alatt vasárnap délutánonként szabad előadások és fölolvasások tartatnak Felső-Elefánton, melyeket a szt. missziók által lelkileg megújult nép nagy érdeklődéssel nagy számban meghallgat. **Mittuch József** plébános megvalósította e jóravaló eszmét, kinek lelkes munkatársai e téren **Kunszt** tanító és **Pironszék** akad. festőművész. Vallásos, társadalmi és gazdasági kérdések képezik a fölolvasások tárgyát s minden vasárnap ezen tárgyak magyarázatának meghallgatásával töltik el a délutánokat a más, esetleg ártalmas szórakozásoktól elvont emberek.

Iskolai ünnepély. A *trencsényi kir. kath. főgimnázium* 1910. évi február hó 2-án d. e. 10 órakor kalazanti szent Józsefnek, a rend alapítójának emlékére iskolai ünnepélyt rendez. Délelőtt 9 órakor szent mise, ezt megelőzi szent beszéd, tartja Károlyi János kegyr. főgimn. tanár; 10 órakor iskolai ünnepély a diszteremben a következő műsorral: 1. O Pater parvulorum, duett, éneklék a főgimn. egyh. énekkar tanulói. 2. Kalazanti és az egyház elismerése, fejtegeti Krasznayánszky Károly főgimn. tanár. 3. A kis árva legendája, szavalja Takács László VII. o. tanuló. 4. Mária-társulatok Magyarországon, irta és fölolvassa Riegler Antal VII. o. t. 5. A Mária-gyülekezetek zászlódalja, Rosty K.-tól, szavalja Ehn Ferenc II. o. t. 6. Ave, ave... éneklék a főgimn. egyházi énekkar. Az ünnepély után a „Mária Társulat”-i tagok felvétele dr. Chorényi József püspöki biztos elnöklété alatt.

Üstökös az égen. Az a váratlan jövevény, a kinek sem származását, sem egyéb családi és társadalmi viszonyait nem ismerjük, az új üstökös, melyet a csillagászok hamarjában 1910. A.-nak neveztek el, a múlt héten Nyitra két ízben is látható volt, kedden és csütörtökön 5 és 6 óra között, a vasuti állomással szemközt levő úgynevezett akasztófa domb felett, tehát az égbolt nyugati oldalán. A csillag úszálya függélyes sugarakban mered az ég felé és valamivel halványabbnak látszik, mint a magja, mely vibráló tűzlánghoz hasonlít.

A budapesti Mária-Kongregáció-Otthon építésére rendezett tárgysorsjáték húzása jun. 13-án lesz. A felette nemes célt szolgáló sorsjátéka lapunkban már felhívtuk a közönség figyelmét. Jelezzük, hogy egy-egy sorsjegy ára 1 korona. A nyeremények élen a tízezer koronás főnyeremény áll. A ki sorsjegyeket terjesztésre elvállal, az eladott sorsjegyek árának 30, illetve 40%-at nyeri jutalekul. A sorsjegyeket Bpsten, VIII. Horánszky-u. 22. sz. alól küldi szét a bizottság. — Nyitra ezen sorsjegyek **Huszár István** könyvkereskedésében kaphatók.

A nagylehota-nováki erdei vasutnál történt első baleset. Lapunk más helyen közöljük Nagylehota község tiltakozását a szerencsétlenül megtervezett erdei vasut ellen. Még talán meg sem száradt a nyomdafesték ezen az indokolt tiltakozáson s tudósítónk már a következőkről értesít:

A folyó hó 21-én vármegyei bejárással engedélyezett nagylehota-nováki erdei vasutnál már is sajnálatos baleset történt. Dr. **Steinhardt** Albert nováki körorvos hivatalos látogatás céljából folyó hó 24-én szánon Nagylehota-igyekezett. A falu közelében, a hol a vágányok az országon futnak végig és minden kiterés lehetetlen, utól érte őt a benzomotoros vonat. A lovak természetesen megbokrosodtak, a szánt az árokba sodorták. Dr. **Steinhardt** a szánból nagy ivben kiröpült és csak a magas hőreteknek köszönheti, hogy minden tagja össze nem törött.

Ez a kezdet, és még hány ilyen szerencsétlenségnek fog kelleni megtörténnie, a míg az intéző körök felocsudnak és ennek a közveszélyes állapotnak véget vetnek.

Népmissio Szelőcén. Január 16-tól 23-ig népmissiót tartottak a szelőcei plébániai híveknek **Horedth, Vasary és Danielik** lazarista atyák. A miaden alkalommal zsufolásig megtelt templomban, a legnagyobb figyelemmel hallgatták a hívek a magasztos beszédeket. — A szentségekhez közel kétezren járultak.

A hittérítés vértanúi. A katolikus missziók, mint minden év elején, úgy az idén is közreadták azoknak a hittérítőeknek a névsorát, akik az elmúlt évben a távoli országokban vértanuhalált szenvedtek. Összesen 178 hittérítő halt meg hiteért a múlt évben. A vértanuknak több mint a fele, vagyis 94, francia származású. Spanyolország 19, Olaszország 18, Írország 9, Németország 8, Hollandia és Belgium pedig 7 állampolgárt veszített a vértanúságot szenvedett misszionáriusokban. Az amerikai hittérítők közül kettő szenvedett vértanuhalált, és ugyanannyi martirja van köztük Angliának és Svájcnek is, míg a kínai misszióknak három halottjuk van. A vértanuk között van öt püspök, a többi pedig felszentelt pap. Tizenöt köztük a jezsuita rendhez tartozott, tizenketten pedig a Szent-Lélek rendjének voltak a tagjai.

Kilopták a Fürst-tözsédét. F. hó 22-ről 23-ra virradó éjjel ismeretlen tettesek az udvar felőli ajtó kifeszítése után Fürst-tözsédjébe hatoltak, s onnan pénzt, aranyláncot, brilláns-gyűrűt, szivarok, bélyegeket stb. összesen 1139 kor. értékben elloptak. A megindított nyomozás mindezeideig eredménytelen.

Kőművesek és honvédek harca. F. hó 23-án éjjel nagy riadalom volt a Török-kaputeren. Bori Gyula és Szlezák János kőművesegedek összeverekedtek Vuucsko János és Vojtanovszky János 10-ik századbeli honvédekkel. A nagy zajra, larmára elősiető rendőrök láttára a bicskakkal és oldalfegyverekkel dolgozó társaság széjjel rebent.

Betörések a Zoboron. F. hó 24-25-re menő éjjel Kudlik Vilmos zabori villájába ismeretlen tettesek betörték és onnan 40—50 liter babot és kerti szerszámokat elemelek. A múlt hét folyamán pedig Poppelka János villáját szerencsétlenné meg látogatásukkal a jeles firmák, de kevés szerencsével, amennyiben csak a konyhába juthattak, mert a szoba zárját nem bírták kifizetni. A rendőrség nyoma a betörők után, de munkáját mindezeideig siker nem koronázta. — Igazán türethetlenné a zabori közbiztonsági viszonyok. Mindössze három csősz látja el a rendőri teendőket. A csőzők ugyan nappal megteszik a körutat Zobor tekervényes utain, de éjjel a betörők akár zenező mellett is lophatnak, rabolhatnak. Valóban ideje volna már, hogy a város a hegyközség előjárásával karöltve azon munkálkodnék, hogy ezek az állapotok Zoboron végvalahára megszűnjének. A szőlőbirtokosok érdeke ezt joggal megkívánja. Ez természetesen csak állandó rendőri kirendeltség szervezésével, illetve felállításával volna csak elérhető. Nem szabad a hegyközségnek pénzáldozatoktól sem elzárkózni. Mert a csőzők intézménye manapság esetleg Csermányon, Molnoson még beválík, de Zoboron határozottan nem, ezt a gyakori betörések, lopások, tüzesetek eléggé igazolják.

Hűtlen segéd. G. K., Viczey István segéde f. hó 25-en délelőtt 20 koronát kapott a gazdájától, hogy azon részére különféle dolgokat bevásároljon. G. a pénzzel egyenesen egy korcsmába tért és azt az utolsó fillérig elköltötte. Mikor kijózanodott, röstelt gazdája szemé elé kerülni, valahogy kilopta az üzletből a munkakönyvét és minden búcsúzás nélkül odébb állt. Viczey Feljelentéssel élt a városházán a megszökött segéd ellen, mire G.-t a rendőrök előállították. Tettét tördelmesen bevallotta. Ugy mond az ital az oka, hogy tisztességtelen ember lett belőle és a máséhoz nyult.

Gólya a cigánysoron. F. hó 25-en Novák Pál teknőkesztő cigány Zobor alatti hajlékába bekopogtatott a gólya. Novák Pál rögtön bábasszony után futott Nyitrára. Három bábasszonnyal is megfordult, de egy sem akart kimeni a cigánynak szegényes, fából összerótt lakába. Pedig nem kívánta ingyen. Végre Soóky Mihályhoz utasították, a ki vállalkozott is a látogatásra. A boldog apa soká időzött a nyitrai bábasszonyoknál. A rajkó időközben megszületett és segély hiányában megfulladt. A bábasszony már nem segíthetett rajta. Novák Pál nagy búsan

ujra Nyitra felé vette útját. Egyenesen a városházára tartott, hogy a bábák ellen a feljelentést megtegye.

Színház.

Szombat, január 22-én színpadra került A bórger, vig opera. Bár a darab maga igen nagy nézőközönséget szokott a színházba hozni — más városokban — itt bizony az nem történt meg, s a szereplők is e miatt eléggé siettek, hogy minél hamarabb végezhesenek. Így történt az, hogy nem kaptuk meg azt, amit vártunk s a mit az egyes szereplőktől várhattunk volna. Mindazok dacára ott, hol nem volt oly szembeötölő a sietés, egy-két jól sikerült jelenetben volt részünk különösen a II. felvonásban s a III. felvonás elején. Jól adták szerepüket Aradi Aranka, Galgóczy Emma, Konez, és egyes játszott Sellő Reneé.

Vasárnap, január 23-án negyedszer Az elvált asszony. Sok kritikus foglalkozott e darab meséjével, nyelvezetével, beosztásával, intenciójával stb., sokan erősen lekritizálták, mások felmagasztalták, s azért — már előbbi számunkban szólva — e darabról itt csak annyit jegyzünk meg, hogy magában véve gyenge alkotás, színészeink azonban igen sok fáradságot vettek, hogy élvezhetővé tegyék, s hogy az igen szép számmal egybegyűlt közönségnek kellemes pár percet szerezzenek. Törekvésüket, mint már három ízben, úgy most negyedszer is siker koronázta.

Kedden este a legnagyobb hóviharban, elég szép számú közönség előtt a Milliárdos kisasszony operett ment. Az előadás azonban nem kárpótolta sajnos a közönséget azon nehézségektől, melyeken át a színházba juthatott. A darab sikerét Szőreghy rentotta el. Ez este Szőreghit kin volt nézni, Orfeus a pokolban Stir Jankója állt előttünk, minden valódi lét kifejezésével, indulattal, de nem Boleszláv herceg. Ne játszon oly igen flegmásan Szőreghi, s minden szerepében ne nyujtsa ugyanazon egyéniséget, mert ez esetben könnyen leronthatja azon jó hatást, melyet eddig keltett. A tulzást se tanulja, hagyja azt csak Rátkaynak!

Szerda estét a Sasfiók Rostand e kitünő drámája foglalta le, a címszerepben Szabóné Hervey Erzsivel. Az előadás a közönségnek igazi műélvezetet szerzett. Az egész estét különben Szabóné foglalta le magának, nagy, végtelenül nehéz és sok drámai erőt igénylő szerepében. Nehéz feladatának meg is felelt, s játékában nyilvánuló tudásának méltó honorálása volt azon zajos siker, melyben jelenetei után részestült. A közönségnek melegen ajánljuk ezen darab következő előadásának megismerését. Az est sikeréhez Szabó is hozzájárult, Fűz, Sellő és Baródi teljes tudásukat hozva játékba szintén jók voltak, de különösen tetszett Kovács Metternich alakításában, diadalmasodva szerepe nehézségein.

Csütörtökön, Üdvöske, e bájos zenéjű kedves operett került színpadra, szép közönség előtt. Az összes szereplőket, zenekart és a rendezést is dicséret illeti, e darab sikerült előadásáért. A közönség jól is mulatott ez este, s kárpótolva lón még a keddi előadásért is. —l—n.

Telefon.

Vágszikiás. 1909. jul. 1-ig. — Szivből örülünk a javulásnak és kívánjuk, hogy tartós legyen.

Dr. Zs. Szentendre. 1909. jul. 1-ig.

B. J. Nagyróna. 1909. okt. 1-ig.

G. J. Soponya. 1911. apr. 1-ig.

HRÖMY ANTAL

okl. kőműves-mester és építési vállalkozó

NYITRÁN, III., UJ-UTCA.

Elvállal minden az építészeti és kőműves-szakmába vágó kisebb és nagyobb munkát úgy helyben mint vidéken; hidak építését a legújabb módszer szerint; beton és vasbeton-munkát és hidakat.

Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálhat.

Meghívó.

A Nyitrai Keresztény Szociális Önszegélyző Hitelszövetkezet február 2-án d. u. 4 órakor a ker. szociális egyesület helyiségében (vármegyházter 8. sz.) **rendes évi közgyűlést tart.**

TARGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
 2. A felügyelő-bizottság jelentése.
 3. Pénztári jelentés s a felmentvény megadása.
 4. Az osztalékra vonatkozó határozat.
 5. Választások s esetleges indítványok.
- Az összes részvényes tag urakat tisztelettel meghívja

Dr. Kaszala János,
a felügyelő-bizottság elnöke.

A Nyitrai Ker. Szociális Önszegélyző Hitelszövetkezet
zárszámadási mérlege a második üzletéről.

VAGYON

1. 1909. dec. 31-én a pénztárban levő készlet	404.23
2. 4/0-ra kiadott kölcsönök váltókban	7487.18
3. Felszerelés	343.60
4. Hátrélékek	4822.66
	13057.60

TEHER

1. A jegyzett 606 üzlotrész után a 1908. és 1909. üzletében minden vasárnapon üzletre- szekint a pénztárba fizetett 20 fillér (egy üzlotrész után egy évre 20 kor. 40 fill.)	12604.80
2. Tartalékalap	105.54
3. A második évi nyereség, mint egyenleg	347.33
	11057.67

Évi forgalom az 1908. július 1-től 1909. dec. 31-ig.

Bevétel	27234.87
Kiadás	26830.74
Pénztári készlet	404.23

Rusz István ig. tag. Richter Lajos ig. tag.

Jelen zárszámadásokat a felügyelő-bizottság megvizsgálta s az üzleti könyvekkel összehasonlítva helyesnek találta.

Kelt Nyitrán, 1909. dec. 31-én.

Dr. Kaszala János elnök, Alföldy Gyula, Bárek Ferenc, Csernyák József, Hiba Pál, Harmat Endre, Jeney J., Risnyovszky János, Sovanyecz János, Lincmayer Antal, Stíft Gyula, Sztár P., Sulgan András, Sztár János, Szeszkál Lukács, Varga István, Weigl A. fel. biz. tagok.

Meghívás

a **Nyitrai Takarékpénztár** részvénytársulatnak **1910. évi február hó 13-án** délelőtt 11 órakor saját háza tanácstermében Nyitrán tartandó

47-ik rendes közgyűlésére,

melyre a t. c. részvényesek az alapszabályok 18. §-ára* való figyelmeztetéssel meghívotnak.

Napirend:

1. Az 1909. évi üzletről szóló igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések tárgyalása.
2. Ezen üzleti évi megvizsgált végszámadások alapján elkészült mérleg megállapítása és a nyereség felosztása.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság tagjainak a lefolyt üzleti évre felmentvény megadása.
4. A központi igazgatóságából a forda szerint kilépett és újból megválasztható 4 tag helyére 3 évre és 1 tag helyére 2 évre a választás foganatosítása. (A forda szerint kilépnek: Babóthy Márton, Craus István, Csernyák Rezső és Gyürky Géza urak.)
5. A felügyelő-bizottság választása 3 évre.

Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések, valamint a mérleg a közgyűlést megelőző 8 nap alatt az igazgatóság tanácstermében betekintheők.

Kelt Nyitrán, az igazgatóság 1910. évi január hó 27-én tartott üléséből.

Az igazgatóság.

* A közgyűlésen szavazati jogát csak azon részvényes gyakorolhatja, kinek részvénye a közgyűlést megelőző évnél utolsó napjáig bezárólag nevére a részvénykönyvben bevezetett és még le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőző nap déli 12 óráig az intézetnél az igazgató által ellenjegyzett pénztárnoki elismervény mellett letétt. Ezen elismervény belépti és szavazati jegyül szolgál a közgyűlésre. (19. 1-3.)

NYITRAI HITELBANK.

Meghívó.

Van szerencsénk t. részvényeseinket a **folyó évi február hó 13-án délelőtt 10 órakor** intézeti székházunkban tartandó

XXXII.

rendes közgyűlésre

ezenel tiszteletteljesen meghívni.

Napirend:

1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. A felügyelő-bizottsági jelentés, évi mérleg előterjesztése és a tiszta jövedelem hovatfordítása iránti határozathozatal.
3. Felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.
4. A szavazatszedő és a hitelesítő-bizottság megválasztása.
5. Az igazgatóság kiegészítése.
6. Az alapszabályok 15. §-a értelmében esetleg beérkező indítványok.

Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések, valamint az azokhoz csatolt 1909. évre vonatkozó mérleg 8 nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségében minden beiktatott részvényes által átvehető.

Azon t. c. részvényesek, kik szavazati jogukat gyakorolni kívánják, szelvényekkel ellátott részvényeiket a közgyűlés előtt legkésőbb 8 nappal az intézet pénztáránál térítvény mellett letenni tartoznak, mely térítvény belépti jegyül szolgál.

Nyitrán, 1910. évi jan. hó 28-án.

17. 1-3.

Az igazgatóság.

Nyitrai kereskedelmi és hitelintézet.

MEGHÍVÓ.

A t. c. részvényesek **folyó évi február hó 13-án délelőtt 10¹/₂ órakor** az intézeti helyiségben megtartandó

XXXVII. évi

rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

NAPIREND:

1. Igazgatósági jelentés az 1909. üzletéről.
 2. A zárszámadás előterjesztése és erre vonatkozólag a felügyelőbizottság jelentése.
 3. A mérleg megállapítása és a tiszta nyeresemény felosztásának és kifizetésének elhatározása.
 4. Az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása.
 5. Az igazgató-tanács kiegészítése.
- A felügyelő-bizottság által megvizsgált mérleg és jelentés a közgyűlést megelőző 8 nap alatt az intézet helyiségében a részvényesek által átvehető.

Nyitrán, 1910. január hó 26-án.

Az igazgatóság.

Alapszabályok. 26. §. Minden részvényes, kinek részvénye két hóval a közgyűlés előtt a részvénykönyvben saját nevére volt írva, minden részvény után egy szavazattal bír, mindazáltal azon megszorítással, hogy saját nevében és mint meghatalmazott is, mindkét címen 10 szavazattal bír. Azon részvény, mely után szavazat gyakorolhatni kívánatik, legkésőbb a közgyűlés előtti napon a még le nem járt szelvényekkel együtt az intézetnél térítvényre, melyen a név, a részvények és szavazatok száma igazoltatik, letéteményezendő. 18. 1-1.

Nyitrai Iparbank mint részvénytársaság.

Meghívó.

Van szerencsénk a Nyitrai Iparbank mint részvénytársaság t. részvényeseit a **folyó évi február 6-án délelőtt 10 órakor** az intézet helyiségében tartandó

XXVII. rendes közgyűlésre

azon értesítéssel tisztelettel meghívni, miszerint az üzleti jelentés és zárszámadás, a jogosultak által a bank helyiségében az üzleti órák alatt betekintheők.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság-nak a mérleg előterjesztésével kapcsolatos évi jelentése és a tiszta nyeresemény hovatfordítása iránti határozat hozatal.
2. A felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.
3. Szavazatszedő és jegyzőkönyv hitelesítő bizottság választása.
4. Négy igazgatósági tagnak megválasztása 3 évre.
5. Négy felügyelő-bizottsági tag megválasztása 1 évre.

Nyitrán, 1910. évi január hó 21-én.

13. 2-2.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból.

16. §. A szavazati jog gyakorlására szükséges, hogy a részvények az összes le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal, az intézet pénztáránál elismervény mellett letétesse, mely elismervény a közgyűlésre való megjelenésre jogosít. Egy részvény birtoklása a közgyűlésen jogot ad egy szavazatra, azonban senki sem gyakorolhat 10 szavazatnál többet, sem saját nevében, sem mint meghatalmazott.

FAELADÁS.

18 öl tavalyi vágású hasábos tűzifa és 25 drb 3 méteres akác oszlopfa eladó olcsó árban. Bővebbet Náhlovsky János, Szarkahegyen. 8. 3-3.

WEIGL ANTAL

PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat,

cimádákat, biretumokat,

mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és a legjutányosabb áron.

Vidéki rendeléseket pontosan és a lehető leggyorsabban eszközöl.

2. 4-52.

Hirdetések a „NYITRAMEGYEI SZEMLE” számára igen jutányos áron felvétetnek Nyitrán, Huszár István úr könyvkereskedésében, a hol a lapra is elő lehet fizetni.

Az 1896-iki ezredéves, az 1897-iki és az 1900-iki párisi világiállításon kitüntetve.	
Magyar királyi országos központi minta-pince aszú, szamorodni csemege, asztali kitűnő minőségű palack borok kaphatók:	
Pécs Ede fűszerkereskedő és szőlőbirtokosnál Nyitrán.	
Tokaji aszú	frt 2.50
Tokaji „	„ 1.25
Tokaji szamorodni édes	„ 1.70
Tokaji mászlás édes	„ 1.60
Tokaji szamorodni	„ 1.00
Leányka bor fehér	frt 1.00
Grinádi „	„ .75
Neszmélyi „	„ .65
Villányi „ vörös	„ .75
Szegzárdi „	„ .75
Chateau Palugyal „	„ 1.40
Zoborhegyi:	
Burgundi vörös	frt .65
Arany göhér fehér	„ .55
Zobor gyöngye	„ .55
Zobor ujhegyi	„ .45

Szolid és pontos kiszolgálás!

Gombárik István

úri és női fodrász

Nyitrán, Tóth Vilmos-utca II. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelő higiénikusan berendezett

díszes úri és női fodrász-termét.

Végez és raktáron tart mindennemű szakmába vágó úri és női hajmunkát, úgymint hajbetétet, frizeteket, loknikat, frufrukat, egész és félparókákat, hajfonatokat minden színben, női fésülést, haj-és szakálfestést, ugyiszintén tyúkszemvágást jutányos áron. 129. 20-52.

Vesz vágott és kifésült haját.

Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Minden előfizető a kiszolgáláshoz szükséges keféket, fésűket, hajport, bajuszkötőt, szivacsot s a többi tartalmazó fiókot kap.

Kifésült hajból fonatokat, loknikat s egyéb hajmunkákat a lehető legolcsóbban készít.

Ugyanitt egy tanonc felvétetik.

Szolid és pontos kiszolgálás!

BUTOROK

a legolcsóbban kaphatók csak

VAJDA J.

butorkereskedőnél

NYITRA, PÁRUTCA 22 SZ.

50 hálószoba, 40 ebédlő, 15-20 salon berendezés.

Uri szobák és vendég-szobák mindennemű styl- és minőségben állandóan raktáron vannak.

Száraz anyagból, kitűnő iparosok által készített mahagoni-, palisander-, köris-, cseresznye-, dió-, tölgy és szillfa

BUTORAIM

legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, jó izléssel készülnek.

Mindennemű réz-, nikkell- és vasbutor. — Veranda- és kerti-butorok.

Iroda-, előszoba- és konyhaberendezések.

Saját kárpitos-műhelyem, ahol legmodernebb kárpitos és díszítési munkák szakszerűen s izléselesen készülnek.

Minthogy t. vevőimnek jó árút, nagy választékot a legjutányosabb áruk mellett nyújtok, tisztelettel kérem a n. é. butorvásárló közönséget, hogy b. rendelésével hozzám fordulni szíveskedjék.

VAJDA J.
butorkereskedő.

11. 2-24

Figyelmeztetés!

Felhívjuk a n. é. közönség figyelmét az intézetünkben létező **takarék biztosító** osztályra. Egy korona és csekély pótdíj heti befizetése ellenében, megélés esetén, a 15-ik év végén 1000 koronát fizet ki a kedvezményezett, 1000 koronát kap a halálos eset igazolása után 30 napon belül. A jegyezhető legesekélyebb befizetés hetenkint 1 korona a legnagyobb hetenkint 50 korona. — E befizetések alapján az intézet kölcsönöket is folyósít. — Részletes felvilágosítások az intézetben kaphatók.

Üzlet szerzők kerestetnek!

Nyitrai Népbank r.-társaság.

!! Legolcsóbb bevásárlási forrás !!

Meglepő olcsó árak!

FINOM SZINHÁZI CUKORKÁK!

Szebbnél-szebb bonbonierek, valódi Kugler-féle csokoládék és cukorkák

eredeti csomagolásban. Lindt és Gala Peter csokoládék, valamint különféle Dessert, Jour és teasütemények, bonbonok mindenkor legjobban beszerezhetők

a Poór-féle cukrászdában

NYITRA, Bottyán-u. 4. — GALGOCZ, Erzsébet-u. 7.

Farsangi fánk, kalács rendelésre olcsóbban készülnek mint otthon. Vidéki rendelések pontosan eszközöltenek.

171. 10-52. Tisztelettel **K. POÓR M.**

Meglepő olcsó árak!

!! Legolcsóbb bevásárlási forrás !!

FELTŰNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

1. 52.

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.